

A kataszteri felmérés térképeinek és iratainak forrásfeltárása Záró szakmai beszámoló az OTKA K 105 886 kutatási projektről

A PROJEKT

A 2012-ben három évre (2013–2015) tervezett OTKA támogatású projekt célkitűzése az volt, hogy az akkor még Magyar Országos Levéltár – 2012. október 1-jétől Magyar Nemzeti Levéltár (MNL) Országos Levéltára (OL) – térképtárában található kataszteri térképeket és iratokat új fiatal kutatók alkalmazásával feldolgozzák. A pályázatban igényelt összeg 20 052 000 Ft, az elnyert támogatás 18 072 000 Ft volt.

A projekt általános célkitűzése az volt, hogy a *MOL S 79 Kataszteri gyűjtemény, Iratok* (= S 79) levéltári állag feltárását, valamint a kataszteri felmérések történetére vonatkozó tényanyagot tisztázza és közlétegye, ennek keretében:

1. feltárja és közlétegye a kataszteri felmérésre vonatkozó jogszabályokat, országgyűlési dokumentumokat, kormányjelentéseket, statisztikákat, költségvetési adatokat, személyi állományra vonatkozó adatokat, tisztázza a szakkifejezéseket,
2. az S 79 állagot feltárja, nyilvántartásba vegye és jegyzékkelje,
3. digitalizálásra előkészítse (és részben digitalizáltassa) a felmérési előrajzokat, dűlőjegyzékeket, birtokosok jegyzékeit és házsámjegyzékeket,
4. forrásismereti kézikönyvet készítsen.

A projekt a rendelkezésre álló munkaidőnek megfelelően, valamint a mások által elvégzett teljesítmény felesleges megismétlése elkerülésének érdekében a tervezett célkitűzésektől részben eltérően valósult meg, ezek részletei az alábbiakban olvashatók.

Az OTKA-pályázat, valamint az éves beszámolók megjelentek a *Catastrum* című, a projekthez kapcsolódóan – de nem annak keretében – alapított évnegyedes katasztertörténeti folyóiratban (Reisz, 2014a, 2014c, 2015a).

RÉSZTVEVŐK, MUNKAIDŐ

a) Vezető kutató, szenior kutató

A projekt teljes időtartama alatt a vezető kutató *Reisz T. Csaba*, a szenior kutató *Török Enikő* volt, munkaidejük 20%-át fordították a projektre (össességében ez nem volt elegendő minden feladat elvégzésére; ezért részben kutatónapjaikon, részben szabadidejükben végezték a projektmunkát; minden célkitűzés így sem valósulhatott meg meg, vö. A munka folytatása fejezettrészt). Munkájuk támogatására a projekt egy laptopot, illetve egy nagy teljesítményű számítógépet és egy nagy monitort biztosított. A vezető kutató végezte a projekt adminisztrációját, a szenior kutató pedig irányította a fiatal kutatók napi munkavégzését (2013–2015 között összesen 1,2 FTE).

b) Fiatal kutatók

A pályázat legfontosabb részét, az S 79 feltárását később felveendő 2-3 – 4-6 órában foglalkoztatott – fiatal (frissen végzett) kutatóknak kellett elvégeznie. Az álláshely határozott időre (2013. január 1.–2015. június 30.) szóló közalkalmazotti jogviszony volt, a végzettségnek megfelelő besorolási bérrel (a terv szerint H/1 fizetési fokozat, teljes állásra 129 500 Ft, továbbá egészségkockázati pótlék, teljes állásra 20 000 Ft). Célunk ezzel a konstrukcióval az is volt, hogy a BA/MA-diplomás, esetleg doktorandusz hallgatók olyan szakmai munkát végezzenek, amely tudásuk hasznosítása mellett továbbképzésüket is segíti, biztosítja további tanulmányaik lehetőségét, valamint a szakmai tapasztalatszerzést is. A nyilvánosan meghirdetett pályázatra több mint 160 fő jelentkezett, közülük 14 főt személyes interjúkn is meghallgattunk; a pályázati eljárás 2012. augusztus–december között zajlott, ennek lezárultával *Avar Anton*, *Pályi Zsófia* és *Schmidt Anikó* segédlevéltáros munkakörben történő 4-4 órás (részmunkaidős) alkalmazása mellett döntöttünk.

Az alkalmazás korlátai (határozott idő, alacsony összilletmény, monoton munkavégzés) és a munkaerő-piaci helyzet miatt nem tudtuk és nem is akartuk megakadályozni, hogy a részt vevő fiatal kutatók jobb feltételeket kínáló más munkahelyre távozzanak. Az eredetileg három főből 2013. júliustól csak két fő, de 4 óra helyett 6 órás munkaidővel dolgozott, 2013. december 1-jével egyikük távozott a levéltárból. A kieső munkaerő pótlása a korábban a térképtárban szakmai gyakorlatát végző és a projektet már megismerő *Závoczki Adrienn* alkalmazásával 2014. január 1-jétől megoldódott. Ezt követően a feladat végéig (2015. június 30.) Schmidt Anikó és *Závoczki Adrienn* végezte el a feltárást. (Schmidt Anikót az MNL már 2014 közepétől 8 órás napi munkaidővel foglalkoztatta, amelyből az eredetileg tervezett 6 órát továbbra is az OTKA-feladatra fordította és csak a fennmaradó időben végzett más levéltári munkát.) A projektben 2013–2015 között a fiatal kutatók munkavégzése összesen 3,9375 FTE volt.

Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy az OTKA munkahelyteremtő célkitűzéseinek a projekt maradéktalanul megfelelt, kiváló próbaidőként szolgált a tartós foglalkoztatás számára. Avar Antont fél év után (2013. július 1-jétől), Schmidt Anikót és *Závoczki Adrienn* pedig a projekt lezárultával (2015. július 1-jétől) határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban segédlevéltárosként tovább foglalkoztatja az MNL, vagyis a részt vevő fiatal kutatók 75%-ának tartós karrierlehetőséget biztosított a projekt.

c) További résztvevők

A projektben a fiatal kutatók illetményét a H/1 fizetési fokozat alapulvételével terveztük. Tekintettel azonban arra, hogy végül két főt BA-diplomával alkalmaztunk, továbbá 2014 decemberében a kilépő munkatárs illetménye megmaradt, ezért az ezen a költségvetési soron fel nem használt támogatást az OTKA engedélyével más személyi kifizetésre fordítottuk.

2014-ben 112 000 Ft-ot az MNL felvételező munkatársának illetménykiegészítésére fordítottunk, 2015-ben pedig a *Kézikönyv* munkálataiba – amelyhez külső kutatót nem találtunk – bevontuk a korábbi fiatal kutatókat (Schmidt Anikó, *Závoczki Adrienn*) két hónapra 61 500 Ft/fő illetménykiegészítéssel.

A külföldi utazásra tervezett és ott fel nem használt (l. alább), valamint a fordításra tervezett támogatási összeget az OTKA engedélyével a személyi kifizetésekre és a járulékokra csoportosítottuk át, és ezt az összeget *Tuza Csilla* főlevéltárosnak (MNL OL) fizettük ki az 1856. évi és 1865. évi német nyelvű felmérési utasítás magyarra fordításáért.

d) FTE-értékek

	2013. I.	2013. II.	2013	2014	2015	Összesen
Reisz T. Csaba			0,2	0,2	0,2	0,6
Török Enikő			0,2	0,2	0,2	0,6
Avar Anton	0,25		0,25			0,25
Pályi Zsófia	0,25	0,3125	0,5625			0,5625
Schmidt Anikó	0,25	0,375	0,625	0,75	0,375	1,75
Závoczki Adrienn				0,75	0,375	1,125
Összesen			1,8375	1,9	1,15	4,8875

KÖLTSÉGVETÉS

A projekt költségvetését alapvetően az eredeti tervezésnek megfelelően használtuk fel. A költségvetési tervtől eltérő támogatásfelhasználáshoz az OTKA engedélyét megkértük és megkaptuk.

A személyi költségek és járulékai sorokon a fiatal kutatók tényleges végzettségének megfelelő illetmény fizetése és az egyik kutató kilépése miatt volt maradvány. A külföldi rendezvényeken való részvételt (terv: 200 000 Ft) más forrásokból fedeztük, a dologi

költségként tervezett fordítási költséget (terv: 150 000 Ft) pedig a munkát elvégző MNL-munkatárs számára személyi költségként fizethettük csak ki, ezért ezt a két tételt a személyi költségek és járulécai rovatra csoportosítottuk át.

A személyi költségek soron előre nem tervezett kiadásként fizettünk 2014-ben az MNL felvételező munkatársának (112 000 Ft), 2014-ben pedig a Kézikönyv összeállításában közreműködő volt fiatal kutatóknak (122 200 Ft), továbbá az 1856. évi és 1865. évi német nyelvű felmérési utasítás fordításáért az MNL főlevéltáros munkatársának (285 000 Ft).

A PROJEKT EREDMÉNYEI

1. Dokumentáció feltárása

A projekt célkitűzéseinek megvalósításánál tekintettel kellett lennünk a rendelkezésre álló munkaidő korlátaira, valamint más intézmények, szervezetek olyan szakmai teljesítményeire, amelyek a projektfeladatokat részben vagy egészben átfedték.

a) Országgyűlési iratok, kormányjelentések, jogszabályok

Az Országgyűlési Könyvtár által – főként az Arcanum Adatbázis Kft.-vel való együttműködés eredményeképpen – megvalósult *Digitalizált Törvényhozási Tudástár* (dt.ogyk.hu) teljes szövegében online hozzáférhetővé tette a Rendeletek Tárát, az Országgyűlési dokumentumokat (Napló, Irományok), továbbá az állami költségvetéseket (1868–1949). Ezek felhasználásával megkezdtuk az országgyűlések kataszteri felmérésekre vonatkozó tevékenységének feldolgozását. A vezető és a szenior kutató irányítása mellett Schmidt Anikó ciklusonként haladva foglalja össze a parlamenti vitákat, eddig három részben az 1865–1878 közötti időszakot dolgozta fel (Schmidt, 2015a–c). A munka folyamatos, az eredményeket a Catastrum teszi közzé.

Az Arcanum Adatbázis Kft. a projekt futamideje alatt is jelentős fejlesztéseket végzett, az egyes szolgáltatásaiban a kataszteri térképek és dokumentumok (Hungaricana Közgyűjteményi Portál, www.hungaricana.hu; A Habsburg Birodalom Történelmi Térképei, www.mapire.eu), illetve a témához kapcsolódó szakirodalom jelentős részének teljes szövegű online közzétételét is elvégezte (Arcanum Digitális Tudománytár, adtplus.arcanum.hu). Az általa közreadott nagy mennyiségű anyagból néhány sorozat a vezető kutató szakmai tanácsaival/közreműködésével valósult meg (Kormánylap, 1850–1859; Állami zárszámadás, 1868–1955; Kormányjelentés és statisztikai évkönyv, 1898–1941).

A magyar nyelven nem vagy csak nehezen elérhető uralkodói rendeleteket (földadó bevezetése) Tuza Csilla fordításában a Catastrumban tettük közzé (Tuza, 2014–2015), a téma legfontosabb törvényeinek jegyzékét (online elérhetőséggel) a Catastrum honlapján adjuk közre. A kataszteri felmérés törvényi szabályozására tett javaslat forrásközlésként jelent meg, és a kataszteri felmérés történetéhez is sok adalékkal szolgált (Reisz, 2015d).

b) Korabeli szaklapok

A kataszteri felmérésekhez két korabeli periodikum kapcsolódik: a *Kataszteri Kalauz* (1875–1877), amelynek digitalizálását, optikai karakterfelismeréssel feldolgozását (OCR-ezés) és betöltésre előkészítését a vezető kutató még 2012-ben elvégezte, a teljes anyag elérhető az Elektronikus Periodika Adatbázis Archívumban (<http://epa.oszk.hu/02200/02292>; ismertetés: Schmidt, 2014a). A kataszteri felmérés működésének, szervezetének, személyzetének és eredményeinek szempontjából ennél jelentősebb a *Kataszteri Közlöny* (1892–1918), amelynek digitalizálását ugyancsak a vezető kutató végezte 2013-ban. A folyóirat az Arcanum Digitális Tudománytárban (közgyűjteményekben, EISZ-konzorciumi tag intézményeknél ingyenesen) kutatható. A vezető kutató digitalizálta a Geodéziai Közlöny és a Térképészeti Közlöny teljes sorozatát is, ezek publikációja remélhetőleg hamarosan hasonló módon megtörténik.

c) Rendeletek

A Pénzügyminisztérium dualizmus kori iratanyagát már a korszakban jelentős mértékben kiselejtezték, a *K 255 Elnöki iratok* állag korszakból fennmaradt 916 csomónyi, a levéltáros elődök által tárgyi alapon átrendezett levéltári anyag – segédkönyvek és megfelelő mutatók híján – szinte csak szálas átnézéssel kutatható. Mintavételes kutatással ebben az anyagban eredményre nem jutottunk, pedig számos olyan szakmai utasítás (korabeli elnevezéssel rendelet) született, amelyek a Rendeletek Tárába nem kerültek be. Éppen ezért fontosak azok a rendeletgyűjtemények, amelyek a kataszteri felmérésre vonatkoznak, és bár nyomtatásban is megjelentek, de ma már csak nehezen elérhetők. Ezeket a gyűjteményeket a vezető kutató digitalizálta és OCR-ezte, a kötetek a Catastrum honlapján elérhetők.

Az első gyűjteményt Szikszay Elek állította össze (*Rendeletek tára a részletes felmérés végrehajtására, 1872–1888 február végéig*. Pozsony, 1888), ezt követően Gánóczy Sándor és Török Ferenc készítették el az újabb rendeletgyűjteményt (*Az „Országos Kataszteri Felmérés” ügykörére vonatkozó rendeletek gyűjteménye 1870. évtől 1897. év végéig*. Budapest, 1898). Gánóczy Sándor 1902-re, 1903-ra és 1905-re is hasonló összeállítást készített és azt a Kataszteri Közlöny kiadásában megjelentette (Ebből az adtplus.arcanum.hu-n elérhető: *Az országos kataszteri felmérés ügykörére vonatkozó rendeletek gyűjteménye 1903. évről*. Bp., 1904, *Az országos kataszteri felmérés ügykörére vonatkozó rendeletek gyűjteménye 1905. évről*. Bp., 1905).

A Pénzügyminisztérium kataszteri ügyeit intéző ügyosztály iratanyagának egy töredéke a jogutód intézmény iratanyagában fennmaradt. Az *S 92 Az Országos Földmérési és Távérzékelési Intézet vegyes iratai (1855–1944)* (= S 92) fondban a No. 25/4. Országos kataszteri felmérés – alkalmazottak (Régi szolgálati és minősítési táblázatok, I, J, K nevék) című kötetben fennmaradt egy olyan rendeletjegyzék, amely az 1884–1915 között kiadott, a kataszteri felmérésre vonatkozó pénzügyminiszteri rendeleteket sorolja fel kronológiai és ábécérendben (a rendeletet megjelentető Pénzügyi Közlöny adatával). Ennek digitalizált változatát ugyancsak a Catastrum honlapján tettük közzé.

Ugyanebben a fondban a kataszteri szervezetre vonatkozó, 1867–1914 közötti rendeletek gyűjteményes kötetei is megtalálhatók (No. 23/1–5.), sajnos azonban az 1871–1907 közötti időszak kötetei nem kerültek be a levéltárba. Az 1867–1870 közötti időszakra vonatkozó két kötet a Hungaricana Közgyűjteményi Portálon teljes terjedelmében elérhető (régijelzet alatt, S 92. 36–37. kötet). A köteteket a vezető kutató digitalizálta.

d) Felmérési utasítások

A korábbi katasztertörténeti kutatásokban a szakirodalmi hivatkozásokból ismert volt ugyan a projektben részt vevő kutatók előtt, hogy a kataszteri felmérés elvégzésére részletes utasításokat adtak ki, azonban a közgyűjteményekben (könyvtárak, levéltárak) ezekből egyetlen példányt sem leltünk fel.

A szabályozás ismeretlensége miatt terveztük azt a projektben, hogy a fennmaradt kataszteri iratdokumentációból kíséreljük meg majd feltárni az iratok jellegét, forrásértékét és helyét a kataszteri felmérési folyamatokban. Jelen projekt során a Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI) munkatársaival az OTKA-munkacsoport igen jó kapcsolatot alakított ki, és ennek keretében betekintést nyerhettünk az intézmény házi könyvtárába is. A gyűjteményben számos alapművet, közöttük az 1856., 1865. és 1869. évi felmérési utasítást is megtaláltuk, amelyeket digitalizáltunk, OCR-eztünk (ez a fraktúr betűkkel készült német nyelvű kiadványok esetén szinte unikálisnak tekinthető), és a köteteket online formában hozzáférhetővé tettük.

A téma kutatása során vált világossá, hogy a nyomtatásban – így elvileg sok példányban – készült utasítások miatt csak igen kevés példányban lelhetők fel. Az 1904. évi új felmérési utasítást bevezető 1583/1904. (XII. 17.) PM-körrendelet szabályozta, hogy a szolgálatból kilépőktől vagy az áthelyezettektől az utasításokat vissza kell venni, továbbá hogy a korábbi, a

rendelettel hatályon kívül helyezett 1869. évi felmérési utasítást három példány kivételével le kell selejtezni (Reisz, 2015a). Minden bizonnyal valamennyi újonnan kiadott utasítás esetében ez volt az eljárás, vagyis a hatályon kívül helyezett régi utasítást – fizikailag is – ki kellett vonni a forgalomból. Az 1865. évi felmérési utasítást a cs.kir. Pénzügyminisztérium 1865. március 14-én kelt körrendeletében küldte meg a Soproni, Pozsonyi és Kassai Helytartósági Osztályokhoz, egyúttal hatályon kívül helyezte az 1856. évi utasítást, és az annak idején az osztályoknak megküldött példányok Kataszteri Főigazgatóságnak visszajuttatását rendelte el. Sopronban és Pozsonyban nem találták meg a régi utasításokat, a visszaküldött pozsonyi példány viszont ma is a helytartótanácsi ügyiratban van (MNL OL, D 224 Magyar Királyi Helytartótanács, 24410/1865. ügyirat). Ugyancsak megtalálható az 1856. évi felmérési utasítás egyik használatlan tiszta példánya a Pénzügyminisztérium iratanyagában (Österreichisches Staatsarchiv, Finanz- und Hofkammerarchiv, Neue Hofkammer und Finanzministerium, Katasterabteilung – Akten, Generaldirektion des Grundsteuerkatasters /1850–1871/. 1872/1856. és 1893/1856. sz. ügyirat /378. doboz/).

e) Kataszteri személyzetre vonatkozó anyagok

A kataszteri szervezetben közreműködők karriertörténetének egyik alapvető forrása a *Magyarország tiszti cím- és névtára* (1873–1944), amelynek valamennyi kötete megtalálható az Arcanum Digitális Tudománytárban. Tekintettel arra, hogy ez nem szabadon hozzáférhető, a kataszteri szervezetre vonatkozó részeket a Catastrum honlapján közzétettük. A címtárak évenkénti feldolgozása Excel-táblában is folyik, jelenleg 1910-ig készült el az adatrögzítés (11 524 sor), az egyesített táblázat a Catastrum honlapján elérhető. Az adatrögzítést Török Enikő irányításával a térképtár egykori munkatársa, Torma Lászlóné végzi önkéntes munkaként, nélküle ez a feldolgozás nem valósult volna meg.

A kataszteri személyzet tagjairól vezetett törzslapok két sorozatban maradtak fenn az S 92 fondban: No. 24. Országos kataszteri felmérés – alkalmazottak törzslapjai (Országos kataszteri felmérés. Szolgálatból 1911-ig bezárólag kivált tisztviselők és díjnokok törzslapjai, I–K), ennek teljes körű feldolgozása Excel-táblában, valamint részletes elemzése is elkészült (Reisz, 2013). Ez a kötet a Hungaricana Közgyűjteményi Portálon teljes terjedelmében elérhető és kutatható (a régi jelzetén: S 92. 34. kötet). A No. 25/1–9. Országos kataszteri felmérés – alkalmazottak törzslapjai (Régi szolgálati és minősítési táblázatok, A–Zs) 9 kötetben az 1884–1930 között, a No. 26/1–2. az 1936-ig alkalmazottak törzslapjait tartalmazza, az adatokat (név, születési hely és idő, szolgálatba lépés ideje, vallás, törzslap mellékletei) különálló Excel-táblázat tartalmazza, összesen 759 személy adataival.

Az S 92 fondban őrzött kataszteri rendeletek kötetéből (No. 23/1–2.) az 1868. és 1869. évi személyzeti beosztás adatait önálló Excel-táblában rögzítettük.

A kataszteri felmérés személyzetének karriertörténetéhez kapcsolódó levéltári iratok és adattárak táblázatos feldolgozása lehetővé teszi, hogy a szervezet egyes tagjainak szakmai életútját viszonylag részletesen rekonstruálhassuk. Az adatok kiegészíthetők a Kataszteri Közlöny, a Pénzügyi Közlöny vagy éppen a Budapesti Hírlap személyi híreinek adataival, valamennyi elérhető az Arcanum Digitális Tudománytárban. A projekt folyamán a résztvevők már több kataszteri mérnök életútját foglalták össze a fenti források alapján (Reisz, 2013; Reisz, 2015c; Závoczki, 2014a–b, 2015a–c).

A kutatók munkáját a projekt keretében megkezdett, 2015 decemberétől a levéltári nyilvántartó rendszerben is elérhető személynév-névtér segíti (l. alább).

e) További irodalom

A projektben további korabeli, ma már nehezen elérhető kiadványokat is digitalizáltunk és OCR-ezve hozzáférhetővé tettünk, így a Pénzügyminisztérium öt- és tízéves működéséről (1867–1871, 1895–1905) szóló összegzéseket, kataszteri német–magyar szótárt stb. A

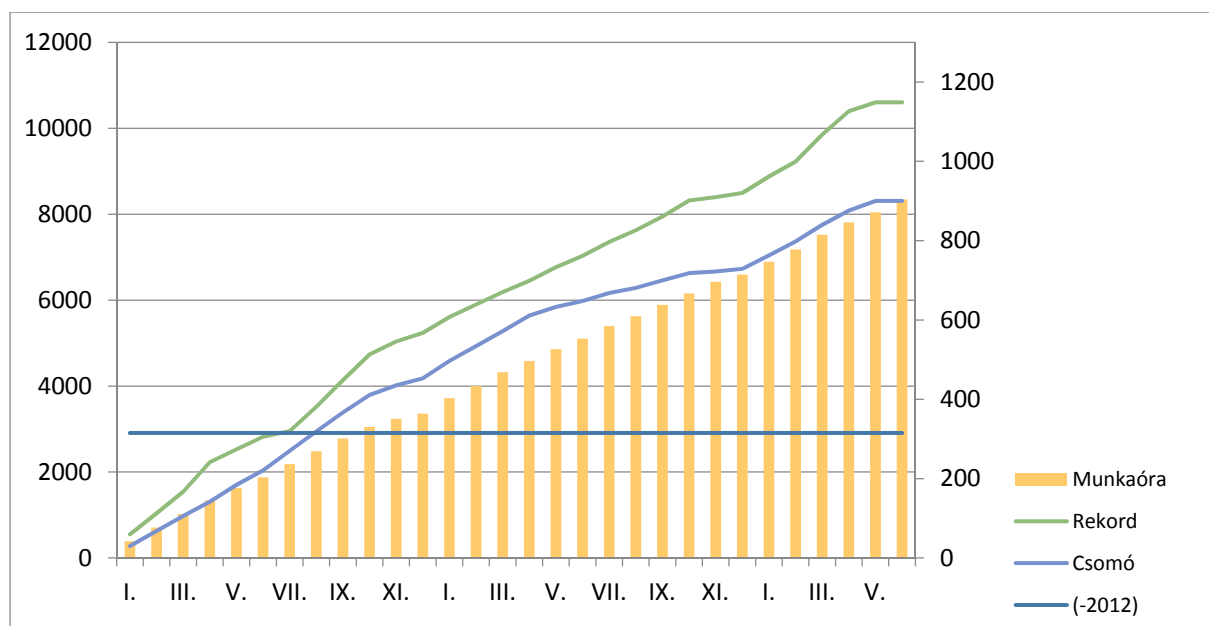
témában megjelent szakirodalmi tételeket Bibliográfia cím alatt folyamatosan gyűjtöttük és közzétettük (így pl. a projekt idején a nem a Catastrumban megjelent cikkeket, Puzsár, 2015; Török, 2013, 2014d, 2015d), ezen belül külön felsoroltuk az OTKA-projekthez kapcsolódóan digitalizált műveket.

2. Az S 79 feldolgozása

A projekt egyik központi eleme volt az *S 79 Kataszteri gyűjtemény, Iratok* (= S 79) darabszintű feldolgozása, digitalizálásra előkészítése (jelzetelés, oldalszámzás). Ez a munkafázis mennyiségében, időtartamában és költségeiben is kiemelkedett a többi feladat közül, ugyanakkor erős monotonitástűrést igénylő feladat volt. A feloldozó munka keretében a korábban csomókban, állítva tárolt iratanyag átdobozolása is megtörtént, ezzel egyúttal a levéltári állományvédelmi elvárásoknak is maradéktalanul eleget tettünk.

Az iratanyag feldolgozását a korábbi években a térképtár vezetőjének (Török Enikő) irányításával a kezelők kezdték, 2012-ig összesen 315 csomó készült el. A munka haladási üteme alapján a teljes feldolgozáshoz kb. 10-15 év kellett volna, ennek felgyorsítása – és az iratanyag kutatásban hasznosíthatósága – érdekében terveztük ennek az állagnak a projekt keretében történő feltárását.

2013. január 1.–2015. június 30. között Török Enikő irányításával a fiatal kutatók (Avar Anton, Pályi Zsófia, Schmidt Anikó és Závoczki Adrienn) összesen 8347 munkaóraban (1043 munkanap, vagyis összesen közel 4,5 FTE) 900 csomót dolgoztak fel, összesen 10 604 rekordleírást készítettek el (ennyi önálló dokumentumot írtak le), vagyis csomónként 11,78 rekordot, egy csomó feldolgozása 8-9 órát vett igénybe. Az alábbi grafikon a teljesítmény dinamikáját mutatja (a függőleges bal tengelyen a munkaóra és a rekordszám, a jobb tengelyen a csomószám értékei szerepelnek).

Az OTKA-projektben elvégzett feldolgozás után az S 79 állag főbb adatai:

- a dokumentumok száma 13 603, amelyből 10 604 leírása (78%) a projekt során készült el,
- a felmérési előrajzok száma 847, ebből 516-ot a projekt keretében (No. 1–623., 1761–1782., 1791–1798.) külső vállalkozó, 260-at az MNL tervmunkában, a projekthez kapcsolódva készített el, vagyis a felmérési előrajzok közel 92%-a elkészült, 81 (ebből 11 állapota miatt csak restaurálás utáni) digitalizálása maradt

hátra. A dokumentumtípus összes szelvényt száma közel 53 000 szelvény (a pályázatban ezt 56 000 szelvényre becsültük). A projekt keretében 26 100 szelvényt számoztunk le.

- A különféle irattípusok leszámozása megtörtént, 1 361 500 oldal az iratok összerjedelme, ebből 2013–2015 között közel 1 000 000 oldal számozását végeztük el (999 712).
- A kataszteri térképanyag adatainak (parcellaszám) azonosításában az ún. kataszteri telekkönyv (rég elnevezéssel: birtokrészleti jegyzőkönyv) lehet a kutatók segítségére, 2188 található az állagban, ezekből csak öt érhető el teljes terjedelmében a Hungaricana Közgyűjteményi Portálon (Gadány, Jád, Lajoskomárom, Pusztafajzat, Tiszahalász). Az irattípus összoldalszáma: 722 156.
- A külső vállalkozó 70 925 felvételt, az MNL 52 428 felvételt készített, az állagról a projekt idején készített felvételek száma: 123 353.

Az adatok rögzítését kezdetben a Folio Views programban végeztük, mert a korábbi térkép-digitalizálási és adatbázis-építési munkáink során is ebben dolgoztunk. Ennek segítségével az adatok és a digitális állomány összekapcsolása és online publikációja könnyen történt. 2014. július 1-jétől – az MNL OL-ban folyó új levéltári nyilvántartás bevezetéséhez kapcsolódóan – az adatbázis vezetését befejeztük, az addig elkészített adatokat áttöltötték a ScopeArchiv nyilvántartásba (<https://lnyr.eleveltar.hu/MNLQuery>), és azt követően a rekordokat csak ebben a nyilvántartásban készítjük el. A 2014. június 30-ig előállított adatokat és az addig elkészített digitális képállományt a Hungaricana Közgyűjteményi Portálon (<http://maps.hungaricana.hu/hu/>) tettük közzé, ahol mind az adatok, mind a képállomány zökkenőmentesen elérhető. A ScopeArchiv jelenleg nem biztosítja a digitális képek megjelenítésének lehetőségét, és az adatátvitelkor az adat-kép linkek is elvesztek, így most a legfrissebb, teljes körű adatállomány nem exportálható olyan módon, hogy az adat-kép kapcsolatok helyreállíthatók legyenek.

A szenior kutató az S 79 állagon kívül további, kataszteri iratokat őrző irategyüttesek leírását is elvégezte, így az *R 307 Községi iratok* fondjában 91 leírási egység (kb. 0,5 ifm), az S 92-ben 27 leírási egység (kb. 2 ifm) feltárását.

A 2014-ben a levéltárban bevezetett új nyilvántartási rendszer (Scope) lehetővé teszi névtér – ezen belül személynév-névtér – építését, amely az információk magas fokú keresettségét szolgálja. A névtér célja, hogy egy szerző / létrehozó (jelen esetben egy mérnök) által készített dokumentumok könnyen visszakereshetők legyenek, így szükséges a besorolási (egységesített / kitüntetett) névalak megállapítása, a névváltozatok felvétele és utalók készítése, az azonos nevű személyek megkülönböztetése a születés és halálozás évének, illetve a foglalkozásnak a megadásával. Az MNL OL-ban ennek a projektnek a keretében kezdődött meg a névtér építése (személynév, hely) az új nyilvántartó rendszerben, eddig 1265 személynévrekordot hoztunk létre, amely 2015 decemberétől a nyilvántartó rendszer online felületén is megkönyvíti a kutatók kereséseit.

3. Digitalizálás

A projekt tervezése során csak becsülni tudtuk, hogy mennyi úgynevezett felvételi előrajz van az iratanyagban (kb. 56 000 szelvény), ennek külső vállalkozó általi digitalizálását terveztük. A felvételi előrajzok jelentősége, hogy abban az esetben, ha a kataszteri térképek ma már nincsenek meg, akkor a felvételi előrajzokból pótolhatók az információk. Az igényelt támogatási összeget – amely egyébként a korábbi együttműködésre tekintettel mélyen a piaci ár alatt volt – éppen ezen a rovaton csökkentették, ezért végül 39 000 térképszelvény külső vállalkozó által elvégzendő digitalizálására vállalkoztunk. Digitalizálták az S 79 No. 1–623., No. 1761–1782., No. 1791–1798. felvételi előrajzait, összesen 38 906 szelvényt (a tervezett

JPG-k helyett zömében TIFF állományt, összesen 70 925 felvétel készült el. Az adat nélküli oldalakról nem készült felvétel).

Az OTKA-csoport ehhez a digitalizálásra előkészítést (dokumentumok elkülönítése, jelzetelese, leszámozása), a kiemelés és a digitalizálást követő helyretételt (reponálást) végezte el. A digitalizálási munkákat az Arcanum Adatbázis Kft. végezte 2013. október–2015. február között.

Ezenkívül az MNL felvételező munkatársa további kataszteri iratokat (lakóházak jegyzéke, házsámjegyzék, birtokosok névjegyzéke, helynévjegyzék), valamint felvételi előrajzokat digitalizált, 2603 dokumentumról (ebből 260 felvételi előrajz) összesen 52 428 felvételt készített. A képek jó része a Hungaricana Közgyűjteményi Portálra is felkerült.

A projekt keretében – az alapkutatói jellegre és a további kutatások támogatása érdekében – további levéltári és könyvészeti dokumentumokat is digitalizáltunk (a digitalizálást elsősorban a vezető kutató végezte).

4. Kézikönyv

A projekt tervezése során és annak kezdetén még nem állt rendelkezésünkre információ arról, hogy a kataszteri felmérések során milyen dokumentumtípusok készültek, és azok egymáshoz való viszonya (előzmény, másolat, kivonat stb.) pontosan micsoda. Ezért a projektben ennek feltárását is célul tűztük ki, ehhez külső kutató bevonását terveztük (de munkája bérezésére a pályázatban forrás nem volt), és egy forrástani kataszteri kézikönyv összeállítását tűztük ki célul.

A kataszteri felmérési utasítások előkerülése után ez a feladat jelentős mértékben át kellett hogy alakuljon, mert az utasítások pontosan meghatározták, hogy az ún. kataszteri operátum milyen dokumentumokat tartalmazott, illetve hogy az egyes dokumentumok mikor, ki által, milyen adattartalommal kellett hogy készüljenek, és ehhez mintát is közreadtak.

A Kataszteri kézikönyvnek ezért csak a kataszteri operátumnak az MNL OL-ban megtalálható iratanyagaira vonatkozó lapjait készítettük el. Az egyes ismertető lapok az általunk meghatározott táblázatos formában rögzítik az irattípusok jellemzőit. Bízunk benne, hogy a kataszteri iratdokumentáció országos feltárása további ismertető lapok elkészítését teszi majd lehetővé. A Kézikönyv lapjait a Catastrum honlapján tesszük közzé, a digitális forma a későbbi információbővítés könnyű lehetőségét is biztosítja.

5. Catastrum

A tudományos projektekhez általában kapcsolódó publikációs kényszer, valamint a rendelkezésre álló megjelenési formák mennyiségi és időbeli korlátai miatt már a projekt kezdetétől kerestük a tudományos eredmények gyors közzétételének lehetőségét.

Ennek eredményeképpen kezdeményezésünkre az MNL 2013-ban önálló periodikumot alapított, az évente 4 alkalommal megjelenő *Catastrum. Évnegyedes katasztertörténeti folyóiratot*. A Catastrum 2014-től jelenik meg, elindításához a Vidékfejlesztési Minisztérium adott 600 000 Ft egyszeri támogatást (1–2. szám), illetve a lap hirdetési bevételeiből és az MNL más forrásaiból csökkentett példányszámban jelentettük meg a 3–4. számot. 2015-től a Catastrum kiadását az MNL-től átvette a Földművelésügyi Minisztérium, így a továbbiakban a Herman Ottó Intézet adja azt ki. A kiadvóváltás a kiadvány terjedelmi és nyomdai minőségi javulását eredményezte, a korábban 40 oldalon, színes borítóval, de fekete-fehér belívvél készült folyóirat legfeljebb 64 oldalon, teljesen színes nyomtatással jelenik meg. A folyóirat az elmúlt két esztendő során a katasztertörténeti kutatások egyik referencialapja lett (Baranyi, 2014, Juhász, 2015).

A Catastrumban a jelen OTKA-projekt időhatárain (1867–1918) túl a 16–18. századi kataszteri témákból (Simon, 2014–2015, Szántay, 2014), valamint a 20. századi témában is jelent meg tanulmány (Takács–Braunmüller, 2015).

Fontos feladatunknak tekintjük a más gyűjteményekben található kataszteri irat- és térképanyag bemutatását, elsősorban a külföldi – szlovákiai, ukrainai, szerbiai és horvátországi – őrzőhelyeket ismertettünk 2015-ben (Belák, 2015; Djurdjev, 2015; Haraszi, 2015; Jurić, 2015; Reisz, 2015e). A gyűjtemények ismertetésének megkönnyítésére szempontrendszerrel is kidolgoztunk (Reisz–Török, 2015a–b).

A folyóirat hasábjain a kataszteri felmérés történetéről (Pályi, 2014a; Török, 2015a), a kataszteri irattípusokról (Czeglédi, 2015; Pályi, 2014b; Reisz, 2014b; Schmidt, 2014b; Török, 2014a–c, Török, 2015b), a téma egyes forrásairól (Schmidt, 2014a, Schmidt, 2014c), továbbá a kataszteri szervezetben dolgozó személyekről jelentek meg tanulmányok (Reisz, 2015c; Schmidt, 2015d; Závoczki, 2014a–b, 2015a–c), valamint olyan dolgozatokat is közreadtunk, amelyekben a kataszteri térképek a történeti-néprajzi kutatások számára szolgáltak hiánypótló forrásul (Bartos-Elekes, 2015; Filep, 2014a–b, Filep, 2015).

A folyóiratnak saját honlapja is van (www.catastrum.hu), amelyet a vezető kutató készített és tart karban. Az oldalon az egyes cikkekhez kiegészítő digitális tartalom, valamint a kataszteri felmérésekre vonatkozó további információk találhatóak strukturált formában. A projekt és a folyóirat jelen van a közösségi médiában is (www.facebook.com/catastrum), ennek működtetését Schmidt Anikó végzi.

6. Előadások, külföldi konferenciákon, kutatásban részvétel

A projektről a vezető és a szenior kutató három hazai előadást tartott:

a) 2014. április 16. *Magyar Térképbarátok Társulata áprilisi összejövetele*

Török Enikő és Reisz T. Csaba előadást tartottak a *Catastrum. Évnyegyedes katasztertörténeti folyóirat* megjelenése alkalmából az OTKA-projektről és a folyóirat célkitűzéseiről.

b) 2014. december 17. MNL

A *Magyar Nemzeti Levéltár 2014. évi digitalizálási tevékenysége* konferencián Török Enikő előadást tartott *A kataszteri térképek és iratok feltárása, online hozzáféréseinek biztosítása* címmel.

c) 2015. január 29. *Magyar Néprajzi Társaság Anyagi Kultúra Szakosztálya*

Szakosztályi ülés a kataszteri térképek forrásértékéről, a jelenleg folyó OTKA-projektről (Néprajzi Múzeum, 105. terem. 1055, Budapest, Kossuth tér 12.). Reisz T. Csaba és Török Enikő másfél órás közös előadást tartott *A kataszteri felmérések dokumentációja mint a történeti-néprajzi kutatások forrásbázisa* címmel.

A pályázatban külön támogatási soron terveztük a külföldi konferenciákon részvétel költségeit. Olyan rendezvényeken kívántunk jelen lenni, ahol a kataszteri térképek feldolgozásáról további információkat szerezhetünk, illetve ahol a kutatási eredményeinkről beszámolhatunk.

Összesen három konferencián vettünk részt (előadással), de ezek költségeit az MNL más forrásaiból fedeztük, ezért ezt a támogatást OTKA-engedéllyel a személyi költségek és járulékai rovatra csoportosítottuk át és az 1856. és 1865. évi felmérési utasítás magyarra fordításának személyi költségeire (és járulékaira) fordítottuk.

a) *Pisa (Olaszország), 2013. november 6–7.*

Török Enikő a pisai Scuola Normale Superiore által szervezett *Cartography and cadastral maps. Visions from the past for a vision of our future* nemzetközi konferencián előadást tartott *Step by Step: Digitisation Projects of Cadastral Documents in the Central Archive of National Archives of Hungary, Budapest* címmel, előadása megjelent 2015-ben (Török, 2015c).

b) *Opatija (Horvátország), 2015. március 12–13.*

Reisz T. Csaba a Horvát Állami Levéltár által szervezett horvátországi Ikarus-napon (*Dani ICARUS-a u Hrvatskoj: Arhivi i suradnja u digitalno doba / Croatia ICARUS days: Archives and Cooperation in The Digital Age*) előadást tartott a kataszteri térképek feltárására vonatkozó

projektről (*National Archives of Hungary – Cadastral Map Project / Projekt katastarskih mapa Mađarskog državnog arhiva*).

c) Prága (Csehország), 2015. április 27–29.

Török Enikő a Cseh Nemzeti Levéltár által szervezett *Archival Cooperation and Community Building in the Digital Age* nemzetközi konferencián előadást tartott *Exploration and dissemination of cadastral maps and records* címmel.

2015. június 23-án az OTKA-munkacsoport tagjai a FÖMI és szlovákiai partnerintézménye munkatársainak szervezési támogatásával tanulmányi kirándulást tettek a pozsonyi Központi Geodéziai és Térképészeti Levéltárban, ahol a szlovákiai területre vonatkozó kataszteri irat- és térképanyag tárolási körülményeit, feldolgozottságát és kutathatóságát ismerhették meg. A kirándulásról úti beszámoló készült (Reisz, 2015e), majd a levéltár vezetője szakmai ismertetést is készített a Catastrum számára (Belák, 2015).

2015-ben a jelen OTKA-pályázat folytatása érdekében újabb OTKA-pályázatot nyújtottunk be 2016–2019-re, amelyben az MNL OL még hátralévő munkálatainak folytatása mellett a vidéki levéltárak kataszteri anyaga, valamint a külföldi levéltári anyag (Bécs) feltárását kezdtük volna meg. A pályázatunk nem nyert, így a munkát az OTKA keretében nem tudjuk folytatni. A pályázati tervhez kapcsolódóan Török Enikő Klebelsberg Kunó-ösztöndíjat pályázott és nyert 2 hónapra Bécsbe (2015. november–december), ahol az 1850–1867 közötti kataszteri iratanyag szisztematikus feltárását kezdte meg.

7. Publikációk, záró tanulmány

A projekt keretében született dolgozatok – kettő kivételével – a Catastrumban jelentek meg, a kiadvány a téma referenciaperiodikája lehet. Az OTKA-támogatást (a projektterv, a projektbeszámoló és a tanulmányi kirándulás úti beszámolója kivételével) a cikkeknél vagy a folyóiratban feltüntettük. A cikkek szerepelnek a Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisában (www.matarka.hu), valamint a Catastrum honlapján is elérhetőek.

A projektben azt terveztük, hogy a feltáró munka végével záró tanulmányban foglaljuk össze a kutatási eredményeket. A kutatás során azonban egyértelművé vált, hogy továbbra sem áll elegendő forrás és rész tanulmány a rendelkezésre ahhoz, hogy a téma szintézisét elkészítsük. Ennek a munkának a pótlását jelenti viszont a Catastrum folyóirat beindítása. 2014–2015-ben két év alatt nyolc számban 17 szerző 58 dolgozatát jelentettük meg összesen 384 oldalon (+ 32 oldal színes borítón). Bízunk abban, hogy a továbbiakban ez a tudományos munka továbbra is töretlenül folyik majd, a hazai gyűjtemények kataszteri iratanyagát a levéltáros kollégák készítik, a szervezettörténeti és jogi témájú dolgozatok száma növekszik, és 3-5 év kutatómunka és folyamatos publikálás után mód nyílhat a katasztertörténeti szintézis elkészítésére.

A MUNKA FOLYTATÁSA

Az OTKA K 105 886 projektben vállalt feladatokat összességében teljesítettnek ítéljük. Elkészült az S 79 állag teljes körű (darabszintű) feldolgozása és digitalizálásra előkészítése, és a támogatás mértékén is túl a felmérési előrajzok digitalizálása is megtörtént. A kataszteri szervezetre vonatkozó személyi adatsorok Excel-ben közzététele és jelentős mennyiségű könyvészeti és levéltári anyag digitalizálása és online közzététele megvalósult. A tudományos feldolgozás a Catastrum hasábjain megkezdődött és már két év alatt is jelentős sikereket ért el.

A kataszteri térképek és iratok feldolgozását az alábbi feladatokkal szükséges folytatni:

- a nyilvántartó rendszer névterének építése, a kataszteri gyűjtemény (S 76, S 78, S 79) összes leírási egységéhez névtéradat (személyek, helyek) kapcsolása,
- felmérési előrajzok (81, kb. 5000 szelvény) digitalizálása,
- hely- és személynevet tartalmazó jegyzékek digitalizálása (hely- és családtörténeti kutatásokat segíti),

- kataszteri telekkönyvek digitalizálása (valamennyi tudományterületet, de különösen a társadalom- és gazdaságtörténeti, szociológiai stb. kutatásokat segíti),
- digitalizált állomány téről-időről független hozzáférhetővé tétele,
- prozopográfiai kutatások forrásainak feltárása és közzététele, e kutatások elvégzése, eredmények közzététele; ehhez is kapcsolódóan személynév-névtér fejlesztése, teljessé tétele
- más gyűjtemények (megyei levéltárak, könyvtárak, egyéb) kataszteri térkép- és iratanyagának hasonló jellegű feldolgozása, adatok – és dokumentumok – hozzáférhetővé tétele,
- katasztertörténeti részletkutatások végzése, eredmények megjelentetése (Catastrum kiadásának tartós biztosítása),
- a projekt folytatása, így különösen az iratanyag digitalizálása pénzügyi fedezetének előteremtése.

Budapest, 2016. január 25.

Reisz T. Csaba vezető kutató

Rövidítésjegyzék

Vastaggal szedve szerepelnek az OTKA-projektben részt vevők publikációi

Baranyi, 2014	Baranyi Noémi: A 19. századi kataszteri felmérések Magyarországon. Egy kataszteri dokumentumtípus: Tóalmás 1854. évi kataszteri térképvázlata. <i>stud.iolo. A Kubinyi András történész műhely folyóirata</i> , 1. (2014) 2:53–73.
Bartos-Elekes, 2015	Bartos-Elekes Zsombor: Kolozsvár régi kataszteri térképei és georeferált közzététele. <i>Catastrum</i> , 2. (2015) 3:3–17.
Belák, 2015	Belák Adrián: Szlovákia kataszteri térképei és iratanyaga a Geodézia és Kartográfia Központi levéltárában). <i>Catastrum</i> , 2. (2015) 3:18–27.
Czeglédi, 2015	Czeglédi Noémi: Gödöllő kataszteri birtokvázlata a Gödöllői Városi Múzeum Térképtárában. <i>Catastrum</i> , 2. (2015) 1:34–42.
Djurdjev, 2015	Petar Djurdjev: Kataszteri térképek Újvidéken. <i>Catastrum</i> , 2. (2015) 3:28–34.
Filep, 2014a	Filep Antal: Osztott beltelkű települések Moson megyében. <i>Catastrum</i> , 1. (2014) 4:5–21.
Filep, 2014b	Filep Antal: Sajátos alaprajzú lakóházak a Kisalföldön. Példa a kataszteri térképek néprajzi, építészet- és társadalomtörténeti forrásértékére. <i>Catastrum</i> , 1. (2014) 2:2–13.
Filep, 2015	Filep Antal: Negyed, a mátyusföldi osztott beltelkű település ábrázolása a kataszteri felmérés térképein. <i>Catastrum</i> , 2. (2015) 4:3–11.
Haraszi, 2015	Haraszi Viktor: Kárpátalja kataszteri térképeinek digitalizálása és közzététele. <i>Catastrum</i> , 2. (2015) 2:50–60.
Juhász, 2015	Juhász István: A szabadságharc bukásának adókövetkezményei. 2. (http://ado.hu/rovatok/ado/a-szabadsagharcbukasanak-adokovetkezmenyei-2resz)
Jurić, 2015	Mirjana Jurić: The Cadastre of Francis I. Preservation of cadastral records in the Croatian State Archives. <i>Catastrum</i> , 2. (2015) 3:35–45.
Pályi, 2014a	Pályi Zsófia Kata: A Magyar Királyi Telekzeti Könyomda Budán. <i>Catastrum</i>, 1. (2014) 1:2–19.
Pályi, 2014b	Pályi Zsófia Kata: A kataszteri térképek 1869. évi jelkulcsa. <i>Catastrum</i>, 1. (2014) 3:19–23.

- Puzsár, 2015 Puzsár Imre: „Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj, s nem tudja, hol” – volt itt a ferihegyi határ. Ferihegy elhelyezkedése a korabeli térképek tükrében. *Rákosmenti Múzeumi Estek*, 10. (2015) 4:7–11.
- Reisz, 2013 Reisz T Csaba: Külföldi mérnökök a magyarországi kataszteri felméréseknél. *Archivarium historicorumque magistra: Történeti tanulmányok Bak Borbála tanárnő 70. születésnapjára*. Szerk.: Kádár Zsófia–Lakatos Bálint–Zarnóczy Áron. Bp., 2013. 189–215.
- Reisz, 2014a OTKA-pályázat: Kataszteri térképek. *Catastrum*, 1. (2014) 1:30–40.
- Reisz, 2014b Reisz T. Csaba: Lajoskomárom kataszteri iratai (1857–1859). *Catastrum*, 1. (2014) 2:22–31.
- Reisz, 2014c OTKA-pályázatok: A kataszteri felmérés térképeinek és iratainak forrásfeltárása (K 105 886). Szakmai beszámoló az első évről (2013). *Catastrum*, 1. (2014) 2:38–40.
- Reisz, 2015a Reisz T. Csaba: A kataszteri felmérési utasítások. *Catastrum*, 2. (2015) 1:3–10.
- Reisz, 2015b OTKA-pályázatok: A kataszteri felmérés térképeinek és iratainak forrásfeltárása. *Catastrum*, 2. (2015) 1:43–45.
- Reisz, 2015c Reisz T. Csaba: Gánóczy Sándor (1861–1938) emlékezete. *Catastrum*, 2. (2015) 2:38–49.
- Reisz, 2015d Reisz T. Csaba: Javaslat a kataszteri felmérési törvényre. *Catastrum*, 2. (2015) 4:18–30.
- Reisz, 2015e Reisz T. Csaba: Látogatás a pozsonyi Központi geodéziai és térképészeti levéltárban. *Catastrum*, 2. (2015) 2:61–64.
- Reisz–Török, 2015a Reisz T. Csaba–Török Enikő: Szempontok a kataszteri gyűjtemények ismertetéséhez. *Catastrum*, 2. (2015) 3:60.
- Reisz–Török, 2015b Reisz T. Csaba–Török Enikő: Szempontok a kataszteri gyűjtemények ismertetéséhez. *Catastrum*, 2. (2015) 4:44.
- Schmidt, 2014a Schmidt Anikó: A Kataszteri Kalauz. Gondolatok az első magyar földmérési folyóiratról. *Catastrum*, 1. (2014) 1:20–25.
- Schmidt, 2014b Schmidt Anikó: A panasztétel joga: a felszólalási jegyzékek. *Catastrum*, 1. (2014) 4:29–35.
- Schmidt, 2014c Schmidt Anikó: Adatbázisok a kataszteri kutatásokhoz. Budapesti cím- és lakásjegyzék. *Catastrum*, 1. (2014) 3:24–30.
- Schmidt, 2015a Schmidt Anikó: A kataszteri felmérés az országgyűlés előtt (1865–1868). *Catastrum*, 2. (2015) 1:19–24.
- Schmidt, 2015b Schmidt Anikó: A kataszteri felmérés az országgyűlés előtt: az első törvényjavaslatok (1869–1872). *Catastrum*, 2. (2015) 2:9–21.
- Schmidt, 2015c Schmidt Anikó: A kataszteri felmérés az országgyűlés előtt. Élénkítő tárgyalások, erősödő földbirtokos lobbizás (1872–1878). *Catastrum*, 2. (2015) 3:46–59.
- Schmidt, 2015d Schmidt Anikó: A mérnök mint elbeszélő. Sci-fi és adománygyűjtemény a kataszteri mérnökök tollából. *Catastrum*, 2. (2015) 4:31–38.
- Simon, 2014 OTKA-pályázatok: A magyarországi hódoltság és hódoltsági peremvidék kataszteri iratainak (tapu defter) feldolgozása (K 108 919). *Catastrum*, 1. (2014) 3:31–44.
- Simon, 2015 OTKA-pályázatok: A magyarországi hódoltság és hódoltsági peremvidék kataszteri iratainak (tapu defter) feldolgozása (OTKA K 108 919). *Catastrum*, 2. (2015) 1:46–48.)

- Szántay, 2014 Szántay Antal: Magyarország felmérése és leírása II. József korában. *Catastrum*, 1. (2014) 3:2–18.
- Takács–Braunmüller, 2015 Takács Krisztián–Braunmüller Péter: Fentrol.hu – a digitális légifelvétel archívum. *Catastrum*, 2. (2015) 4:12–17.
- Török, 2013 Török Enikő: Néhány kataszteri irattípus. *Archivariorum historicorumque magistra: Történeti tanulmányok Bak Borbála tanárnő 70. születésnapjára*. Szerk.: Kádár Zsófia–Lakatos Bálint–Zarnóczki Áron. Bp., 2013. 207–223.
- Török, 2014a Török Enikő: Krokik, avagy kataszteri térképvázlatok. *Catastrum*, 1. (2014) 1:26–29.
- Török, 2014b Török Enikő: Felvételi előrajz, kataszteri térkép és birtokvázlat. *Catastrum*, 1. (2014) 2:14–21.
- Török, 2014c Török Enikő: Mér földlapok, avagy földművelési térképek. *Catastrum*, 1. (2014) 4:22–28.
- Török, 2014d A magyarországi kataszteri térképezés kezdete (MNL OL, A hét dokumentuma, http://mnl.gov.hu/a_het_dokumentuma/a_magyarorszagi_kataszteri_terkepezes_kezdet_e.html)
- Török, 2015a Török Enikő: A kataszteri részletes felmérés előrehaladása Magyarországon 1856 és 1916 között. *Catastrum*, 2. (2015) 1:11–18.
- Török, 2015b Török Enikő: Solt város ideiglenes felmérésének dokumentumai. *Catastrum*, 2. (2015) 2:22–30.
- Török, 2015c Török Enikő: Step by Step: Digitisation Projects of Cadastral Documents in the Central Archive of National Archives of Hungary, Budapest. *Cartography and cadastral maps. Visions from the past for a vision of our future. Proceedings of the International Conference*. Pisa, Scuola Normale Superiore November 6–7, 2013. Ed.: Benedetto Benedetti–Charles Farrugia–Beatrice Romiti–András Sipos. Pisa, 2015. 41–46. (http://edizioni.sns.it/it/downloadable/download/sample/sample_id/130/)
- Török, 2015d **Kataszteri térképek és iratok (1850–1916). *Aktakaland*, 2015. április (www.aktakaland.hu)**
- Tuza, 2014 Tuza Csilla: Az 1849. évi császári pátens a földadókataszter bevezetéséről. *Catastrum*, 1. (2014) 4:2–4.
- Tuza, 2015 Tuza Csilla: A földadó bevezetése az osztrák örökös tartományokban (1817). *Catastrum*, 2. (2015) 2:3–8.
- Závoczkai, 2014a Závoczkai Adrienn: Óbuda belterületének határleírása (1874). *Catastrum*, 1. (2014) 2:31–37.
- Závoczkai, 2014b Závoczkai Adrienn: A Zahajkievicz/Zsadányi mérnökcsalád pályafutása. *Catastrum*, 1. (2014) 4:36–40.
- Závoczkai, 2015a Závoczkai Adrienn: Sártory Antal kézírata a magyarországi kataszteri felmérésről. *Catastrum*, 2. (2015) 1:25–33.
- Závoczkai, 2015b Závoczkai Adrienn: Kataszteri mérnökök az I. világháborúban: Kollányi Boldizsár. *Catastrum*, 2. (2015) 2:31–37.)
- Závoczkai, 2015c Závoczkai Adrienn: Női sorsok a kataszteri felmérésnél. *Catastrum*, 2. (2015) 4:39–43.